

Večernik

Leto V. (XII.), štev. 105

Maribor, ponedeljek 11. maja 1931

»JUTRA«

Izaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. ur
Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409
Vse mesečno, prejemano v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Eksplozija v avtobusu

PET OSEB MRTVIH, MNOGO RANJE NIH. — ŽELEZNIŠKA NESREČA PRI SAARBRÜCKNU V NEMČIJI.

PARIZ, 11. maja. Pri St. Paulu se je ponesrečil neki avtobus, v katerem je bilo 30 oseb. Ker je odpovedala zavora, je strmoglavil avtobus sedem metrov globoko in se je pri tem popolnoma razbil. Eksploziral je tudi bencinski tank in je bil voz hipoma ves v plamenu. Pet oseb je zgorelo, ostale pa so dobile težke poškodbe in nevarne opekline po vsem životu.

SAARBRÜCKEN, 11. maja. V bližini tukajšnjega kolodvora je skočila s tira lokomotiva brzovlaka, ki je vozil proti Parizu. Lokomotiva se je pri tem prevrnila in je pokopala pod seboj kurjača, vlakovodjo pa je tresčilo v stran in je dobil le lažje poškodbe. Potnikov se je polastila silna panika. Mnogi so poskakali skozi okna in dobili pri tem težke poškodbe.

Brodovni sporazum in italijanske finance

Ko je bil letos, dne 1. marca v Rimu podpisan načelni brodovni sporazum med Italijo in Francijo, smo zapisali, da se je Italija uklonila samo navidezno, zato da bi izigrala Francijo in dobila veliko znanje posojilo, s katerim bi nadaljevala svojo militaristično in imperijalistično politiko ter vzdržala na stari višini svoj strankarski fašistovski aparat. Kako točno smo sodili in kako prav smo imeli, čeno smo pokazali že najbližja bodočnost. Danes, dobra dva meseca po tem, sodi prav tako tudi ves francoski in ostali objektivni svetovni tisk. Čim je namreč Italija imela pristanek Francije za brodovni sporazum, je izrabila vse svoje diplomatske sposobnosti, da bi končna stiližacija izgledala tako, kakor bi bilo njej v korist, Franciji pa v škodo. Dasi je načelno opustila zahtevo po pariteti, je de facto pri stilizaciji podrobnosti dosegla to, da bi sama lahko nemoteno gradila nove ladje, dočim Francija do 1. 1936. ne bi smela niti obnavljati svojega starega parka.

Šla pa je Italija še dalje. Takoj po tem predporazumu je še povečala intenzivnost svojega intrigiranja proti Franciji in njenim zaveznicam. Utrdila je svoje pozicije v Albaniji in Bolgariji, podprla madžarsko revindikacijsko agitacijo in borbo proti mirovnim pogodbam, ščuvala sovjetsko Rusijo proti Franciji, tajno kumovala pri nemško-avstrijski carinski uniji, podpirala še nadalje prevratne nacionalistične elemente v Nemčiji, Avstriji itd. Obenem pa se je tudi že obrnila na francoske, angleške in ameriške finančnike za veliko posojilo, s katerim bi »sanirala« svoje gospodarstvo in izvršila nove investicije. In kakor je vse kazalo, so ti finančniki bili celo tudi že pripravljeni ugoditi italijanski želji. Časniki so vsaj poročali o snovanju skupine, ki bo dala Rimu zaželeno posojilo.

Med tem pa je Francija spoznala, s kom ima opravka in je podpis končnega sporazuma energično odklonila. S tem je napravila temeljit križ preko vseh italijanskih računov in obvarovala sebe in svoje zaveznice. Pokazala je tedaj ponovno, da je še vedno ona poštna, iskrena in vitežka, pa tudi močna in samozavestna Francija, kakor je bila vedno. Če so se sedaj pogajanja obnovila — in sicer na željo Macdonaldove Anglije — bo razmerje drugačno, ako bodo veljale sploh hotele doseči sporazum in podpis Francije. Italija bo morala kapitulirati. Sicer pa v vsak, kakršenkoli sporazum z Italijo, zelo resno dvomimo.

Posledice energičnega postopanja Francije pa so se v Italiji zelo naglo in usodno pokazale. Upanje na zunanje posojilo je zopet splavalo po vodi. Zapadni in ameriški finančniki so znova zategnili svoje mošnje in v Rimu so morali iskati novega izhoda. Kakor znano, bo letos v jeseni zapadlo zadnje 4 milijardno notranje posojilo. Tako Mussolini kakor tudi finančni minister sta opetovano slovesno izjavila, da se bo ta dolg upnikom brezplačno plačal. V tem času pa so se

Vinska razstava v Mariboru

Agilno naše Vinarsko društvo je priredilo z izdatno podporo banske uprave v veliki dvorani Uniona v Mariboru prvo banovinsko vinsko razstavo z vinskim sejmom, ki je bila včeraj dopoldne slovesno otvorjena in je odprta še danes in jutri. Na razstavi so vinski pridelki prav vseh vinskih okolišev Dravske banovine: ne: Kozjak, Pohorje, Ormož-Ljutomer, Gornja Radgona, Srednje Slov. gorice, Haloze, Šmarje-Podšreda, Celje, Bizeljsko, Krško in Novomesto. Razen tega so razne domače trdke razstavile vse vinogradniške in kletarske potrebščine: vinske posode, škropilnike, stiskalnice, cedilnike, umetna gnojila, najraznovrstnejše stroje itd. Aranžma je prvovrsten, dvorana okusno okrašena. Razstavo je otvoril po kratkem nagovoru predsednika razstavnega odbora, ministra v pok. g. Janko Veseniak, g. ban dr. Marušič osebno, čestitajoč prirediteljem h krasnemu uspehu njihovega smotrenega dela in želeč, da bi razstava tudi v gmotnem pogledu kar najbolje uspešala. Otvoritvi so prisostvovali tudi okrožni inspektor dr. Schaubach, župan dr. Juvan, polkovnik Radovanović kot zastopnik divizionarja Ilića in brigadirja Pavlovića, srezka načelnika dr. Ipavica in dr. Hacin, načelnik v ministrstvu poljoprivrede Ranković, di rektor vinske sekcije v Beogradu Niko Petrić, predsednik Saveza vinogradara in stočara v Zagrebu, dr. Buč, zastopniki številnih gospodarskih korporacij in društev in več vinskih trgovcev iz Avstrije, ki se zanimajo za naša vina. Mariborska vinska razstava je nedvomno prva večja prireditve te vrste v naši banovini in je vredna, da si jo ogledajo ne samo ljubitelji zlahtne kapljice temveč sploh vse občinstvo. Nikdo ne bo odšel nezadovoljen iz razstave.

Povodom razstave se je vršil obenem najprej občini zbor Vinarskega društva. Včeraj pa še III. vinarski kongres, na katerem je ob izredno lepi udeležbi predsednik g. Lovro Petovar predaval o položaju našega vinogradništva v Dravski banovini, direktor Niko Petrić iz Beograda o izvozu naših vin v inozemstvo, inž. Ivo Zupanič iz Ljubljane pa o racionalni obnovi vinogradov.

Spominjajte se CMD

te obljube znatno skrhale, dokler ni rimska vlada sedaj sklenila — najeti novo enako notranje posojilo, za katero se bodo kot denarju enakovredni sprejemali boni starega!

To se pravi, da posojilo ne bo izplačano, ampak furtimaško podaljšano do 1. 1940. Pa tudi ta transakcija ne bo prav nič razbremenila italijanskih državnih

Novi ban Donavske banovine

BEOGRAD, 11. maja. Na mesto pred kratkim umrlega bana Matića je bil imenovan za novega bana Donavske banovine vrhovni inspektor predsedništva ministrskega sveta, Milan Nikolić.

Nemčija vabi Italijo in Madžarsko

DUNAJ, 11. maja. »Abend« poroča iz Berlina, da boste Nemčija in Avstrija že o priliki ženevskega zasedanja Sveta Društva narodov uradno povabili Madžarsko in Italijo, da se pridružite avstrijsko-nemški carinski uniji. Ker obe ti državi carinski zvezi niste naklonjeni, se domneva, da se bodo tostvarna pogajanja pričela že prihodnje dni.

Odprava obligatnega verouka na Španskem

MADRID, 11. maja. Ministrski svet je sklenil, da verski pouk v šolah na Španskem ni več obligaten predmet, temveč se bo vršil le na željo staršev. Kjer ne bi mogli poučevati verouka lajki, bodo to delo opravljali duhovniki, ki pa za to ne bodo dobili nobene plače.

BERLIN, 11. maja. V Beeskowu v Nemčiji je bil aretiran te dni pod sumom vohunstva neki podoficir 9. konjiškega polka. Pridobil ga je zase neki agent in vojak je mislil, da bo prišel s svojim delovanjem kot vohun do legega denarja. Vendar pa se je temeljito prevaril, kajti dosedaj je dobil za svoje vohunsko delovanje komaj 2 marki honorarja.

KOPENHAGEN, 11. maja. Vsled nenavadno goste megle je angleški to vorni parnik »Pacific«, nedaleč od Gjedsera, zadel v neko drugo ladjo in dobil pri tem tako težke poškodbe, da se je že v nekaj minutah potopil. Moštvo ponesrečenega parnika, ki je imel na krovu 17.000 ton tovarnine, je bilo še pravočasno rešeno.

financ, kajti že vsa notranja posojila znašajo krog 90 milijard lir, kje pa so še zunanja? In te je treba vsaj obrestovati, če že ne tudi v celoti amortizirati. Po vsem tem je tedaj vidno, da tera fašizem Italijo na skrajno opolzka politično in gospodarska pota. Zdi se, da vsaj v zadnjem času zares nima več prave sreče.

Občni zbor »Jadrana«

je zadnjo soboto v prostorih Nabavljalne zadruge prav lepo uspel ob dobri in odlični udeležbi. Predsednik dr. Bergoč je orisal splošno delovanje, ki pa se letos radi bazoviških žrtev ni pokazalo toliko na zunaj z javnimi prireditvami, marveč je osredotočilo svoje smotreno delo v emigrantskih zadevah. Iz tajniškega poročila smo posneli pravo sliko društva, ki je v Mariboru res upoštevač faktor pri vseh narodnih prireditvah, predvsem pri žalnih manifestacijah za trpeče brate. Zato pa je pevski zbor kljub raznim drugim zborom — še vedno narodu potreben za propagando na meji (zgled izlet v Marenberg!). Največjo skrb pa je »Jadran« v tem letu posvetil emigrantskemu vprašanju in ima zato svoj emigrantski odsek, ki informativno, statistično, moralno in po razpoložljivih sredstvih tudi gmotno podpira primorske begunce. Pri dnu blagajnik izkazuje — v danih razmerah — zadosti lepo bilanco. Nepotrebnih izdatkov ni, in gre skoraj ves prebitek v podporo. Zbor so počastili in pozdravili za »Jadransko Stražo« g. dr. V. Rapotec in g. A. Lavrenčič, za Narodno Odbrano in Jugosl. Matičo g. prof. R. Kenda in se izjavili za solidarno delo v skupnih zadevah. — Pri volitvah je bil — z malimi izpremembami izvoljen zopet stari odbor s predsednikom dr. Bergočem. Za svoje društvene zasluge je bil g. Josip Lah, zborovodja, duša »Jadranu« — imenovan kot prvi — častnim članom. Primorci, priglašajte se novim članom!

Nove telefonske zveze Maribora.

Z 10. majem so bile otvorene naslednje nove telefonske zveze: Maribor—Padova 33 Din, Maribor—Verona in Maribor—Milan 39.6 Din: Maribor—Genova, Maribor—Turin in Maribor—Rim 46.2 Din. S 15. majem bo odprt telefonski promet Maribor—Dvor Kralove nad Labo 54.45 Din. —

V Dravo skočil

je 7. t. m. s Volmajerjevega broda v Selnici ob Dravi 55letni delavec iz Gradišča, Matija Velt, in utonil. Trupla doslej še niso našli. —

Konj se je splašil

radi sopihanja in hrušča lokomotive včeraj dop. baš na meji občin Maribor in Krčevina na državni cesti Ivani Račič, gostilničarjevi hčerki iz Krčevine, ki se je peljala z 12letnim bratom v mesto. Zaletel se je v ograjo ob železniški progi in jo podr, nakar je z vozom vred padel v jarek ob progi. Ivano, ki je dobila več poškodb na obrazu in rokah, je načelnik gasilnega društva odpeljal z avtom na svoj dom in jo obvezal, nato pa oba z bratom dal odpeljati domov. Fant ni bil nič poškodovan, konj si je odrgnil kolena.

Zopet nož!

V Morju pri Framu so razboriti fantje napadli 25letnega posestniškega sina Konrada Zorčiča iz Frama. Fant je pri tepežu dobil težak bodljaj v desno stran prsnega koša. Ponesrečenca so sinoči prepeljali z reševalnim avtom v splošno bolnico. —

Tihotapski podvig!

V Bresternici so zasačili 16-letnega Ivana Koserja, ki se je bavil s tihotapstvom saharina. Pri njem so našli okrog 2 kg prepovedanega saharina. —

S poučnega potovanja gostilničarjev

SKOZI ZILLERSKO DOLINO. — V INOMOSTU. — SV. ANTON NA ARLBERGU. — V BREGENZU IN FRIEDRICHSHAFENU.

Iz Jenbacha smo se odpeljali v lepo Zillersko dolino, kjer so najmoderneje podeželske gostilne in hoteli. Vsaka gostilna ima lastno hladilnico na električni pogon. Vse sobe so urejene okusno v kmečkem tirolskem slogu, kjer se letovišar res lahko čuti domačega. Povsod imajo živino montafonske pasme. V enem hlevu smo našli čez 100 krav. Krasni eksemplarji! — V Mayrhofnu slavijo vsako leto prve dni v maju 3 dni narodni praznik. Vse tri dni igra godba na vasi. Zanimivo je bilo videti 30 godbenikov v narodni noši z visokimi peresi za klobuki. Ob zvokih godbe pa se je na trati sredi vasi odigravala med kmečkimi fanti rokoborba, kar je gledalo par tisoč ljudi. V gostilnah pa so posamezni »mehovci« spodbujali fante in dekleta k plesu, ki niso plesali po »naše«. Povsod je vstopnina, ki se steka v korist tujko-prometnega društva, katero vse to prireja. Z noži pa baje na teh kmečkih veselicah ne »operirajo«, dasi sem videl več fantov v »ročcah«.

V Inomostu so nas najlepše sprejeli in nam razkazali moderne hotele, in obratovanje. Peljali smo se z žično železnico na Igls-Patscherkofel, ki je 2300 m visok. Na hribu Isel smo pri spomeniku gostilničarja in bojvnika Andreja Hoferja položili venec v jugoslovenskih barvah in črnim trakom z napisom: Trst, Gorica, Istra, Südtirol. Pri tej priliki je naš potni maršal g. Peteln izpregovoril nekaj pretresljivih besed v slovenskem in nemškem jeziku. Navzoči Tirolci so se solzili.

Dvor in dvorna cerkev ter nešteto drugih zanimivosti pritegne na Tirolsko vsako leto na tisoče tujcev. V vseh gostilnah in hotelih snaga in ljubeznivost. O sobje v restavracijah in hotelih inteligentno. Na vsako vprašanje, glede zanimivosti v kraju, glede razdalje raznih krajev, glede odhodov in prihodov vlakov in avtobusov itd. dobiš takoj točen in zanesljiv odgovor. Na cestah vidiš napise: desno hodi!

Najzanimivejši letoviški kraj je gotovo Sv. Anton na Arlbergu. Železniška postaja leži 1304 m visoko. Kraj šteje 1400 prebivalcev ter leži ob železniški progi Inomost - Bregenz, ki je urejena

na električni pogon. V tej gorski vasi so najmodernejši hoteli, nekateri po 4 nadstropja visoki. Zimska sezija traja od decembra do vključno februarja, letna pa od junija do vključno avgusta. Od tu še danes vozijo v še višje ležeče hribe avto tanki, ki imajo na sprednjih kolesih sankke. Radi snežnih zametov smo morali izlet v hrib na Krištof opustiti. V glavni seziji stane soba in hrana brez pijače za 2 osebi na dan 66 šilingov, to je 528 dinarjev. Ker prihajajo v te lepe in udobne preskrbljene kraje bogati Amerikanci, Angleži, Francozi, Španci itd., je v času sezije vse zasedeno. — Razventega še tujci mnogo porabijo za žejo, prevoz, razglednice, obleko, obuvalec itd. tako, da tudi drugi trgovci, obrtniki itd. zaslužijo. V Bregencu smo na zborovanju Državne zveze gostilničarskih zadrug izvedeli, da je posetilo malo Avstrijo lansko leto nad 4 milijone tujcev in da so oddali 20 milijonov prenočišč. Koliko so izdali ti tujci še za prehrano, pijačo itd. itd. Kdo je imel dobiček?

Iz Bregence je šla naša pot mimo Bodenskega jezera po Švici v Schafhausen, kjer smo si med drugim ogledali zanimivi renski vodopad (Rheinfall) in znamenito tovarno ur, odtam po nemški strani v Friedrichshafen. Vožnja z avtom blizu 300 km je bila zelo mučna. Zeppelin, (236 m dolg, tehta 80 ton), ki so ga pripravljali za polet dne 10. maja, je nekaj, česar ni mogoče popisati. Vsak dan prihaja v Friedrichshafen na tisoče ljudi ogledat veliko tovarno in zračno ladjo. Dva ogromna hangarja napravljata mogočen utis. V enem izdelujejo že drugi Zeppelin, ki bo še za 30 m daljši. V ta hangar ne sme nihče, Grade pa še tretji hangar za pristajanje tujih letal.

Kdor potuje z odprtimi očmi, lahko opazi zelo mnogo lepega in podučnega za razvoj tujkega prometa v naših lepih zdravih krajih, ki se bo lahko pri pametnem in inicijativnem delu razvil v močno panogo, katera nam bo tudi prinašala blagostanje.

Pripomni še, da so nas povsod zelo lepo sprejeli, dasi smo vsi — 60 izletnikov — bili okrašeni ves čas z jugoslovensko trobojnico na prsih.

Andrej Oset.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Ponedeljek, 11. maja. Zaprtó.
Torek, 12. maja. Zaprtó.
Sreda, 13. maja ob 20. uri »Dogodek v mestu Gogi«. Krstna predstava.
Četrtek, 14. maja ob 20. uri »Kavalir Miško«. Znižane cene.

Ptujsko gledališče.

Petek, 15. maja ob 15. uri »Začarana žaba«. — Ob 20. uri »Kavalir Miško«. Gostovanje mariborskega gledališča.

Vabilo.

Morebiti dišijo te vrste nekoliko po lastni hvali in širokoustnem bahanju, namen je pa v resnici drug. Gre namreč za nadaljno življenje pevskega zbora Glasbene Matice. Kakor znano, je zbor pred kratkim ponesel lepoto naše pesmi v najvišji obliki na jug in žel tam ovacije, kakršne je doživela le malokatera pevska družina, morebiti nobena. Razumljivo je, da te navdušene ovacije niso veljale toliko mariborskim pevcem kot Slovincem, ki jih sprejema južni brat pod svojo streho; Srb je gostil in pozdravljaj Slovence, oba pa sta manifestirala za narodno ujediničenje. Dolgo se ni že toliko govorilo v Mariboru in Slovincih, njih petju in kulturi kot baš v tistih dnevih. Za to uslugo je čakal kulturne pionirje škofjanski klavirni sprejem na domačem pragu in škan dalozni obisk koncerta. Ne samo, da se niti enemu zastopniku javnih oblasti, občine, vojaštva in cerkve ni zdelo vredno, da s svojo navzočnostjo honorira mesece in mesece trajajoče nesebično delovanje prvega kulturnega društva, je zbor doživel še to, da neki kavarnar ni dovolil,

da se v njegovem lokalu odda par oznanilnih letakov. Res je, da ostane večno resničen rek: »Nemo propheta in patria«, ki sproti ubija ideale. Noben zbor n. pr. ni mogel v tej sezoni napolniti Uniona. Ali naj zato čisto opustimo to idealno panogo kulturnega dela in pojemo sami zase in ne priredimo v Mariboru nobenega koncerta več? Ne eno ne drugo, pač pa se nameravamo lotiti vse večjega dela. Četudi ne najdemo priznanja doma, pa ga dobimo drugod, in baš to je nekaj vredno. Ako nam npr. javno zatrjuje najvišji politični funkcionar, da še nikdar ni slišal takega petja, je to tudi plačilo in še kako! Prvega decembra zopet stopimo z velikanskim orkestralnim delom pred mariborsko publiko, za kar že ta teden začnemo z vajami. Kdor ima izvežban glas, veselje do petja in poln koš idealov, bo vedno dobro došel pevskemu zboru Glasbene Matice. Tem velja to vabilo! —

Akademijo

priredijo dijaki drž. klasične gimnazije v Mariboru dne 13. maja, točno ob 20. uri v dvorani Zadrugne gospodarske banke. Spored: 1. Mozart: Beg iz Seraja, uvertura. Orkester. 2. a) Vodopivec: Dijaška. b) Dev: Pojdem v Rute. Koroška narodna. Moški zbor. 3. Parma: Zapoji mi, ptičica, glasno, bariton solo: Goršek, 6a. 4. Rossini: Sevilski brivec, uvertura. Klavirski kvartet. Lehar: Eva, valček. Orkester. 6. Jurčič-Govekar: Deseti brat, II. dejanje. 7. Rode: Rondo iz koncerta št. 4. Violina solo: Brosche, 7a. 8. a) Vodopivec: Žabe. b) Aljaž: Oj zbogom, ti planinski svet. c) Dvanaest razbojnikov, ruska narodna. Moški zbor. 9. Suppe: Bocaccio, koračnica. Orkester. Cene: sedeži 10, 8, 5, Din; stojišča 2 Din.

Mariborski in dneoni drobiž

Velika prosvetna prireditve ZKD v Središču ob Dravi.

Za včeraj 10. tm. je mariborska Zveza kulturnih društev na željo Sokolskega društva in Društva kmetijskih fantov in deklet v Središču ob Dravi priredila tam celodnevni prosvetni dan s predavanji in predvajanjem prosvetnega filma.

Prvi je predaval g. prof. dr. Ljud. Pivko o izobrazbi in prosveti kot predpogoju gospodarskega in splošnega napredka in blagostanja naroda, navajajoč kot vzor zlasti zgled iz Danske in drugih naprednih držav.

G. dipl. agr. Šiftar je v poljudnem in lepem govoru orisal glavne danes v težki splošni krizi aktualne in pereče probleme našega kmetijskega gospodarstva. Popoldne ob pol 14. je bil predvajanje velik zdravstveno poučni film »Alkohol«, zatem pa je znani sokolski delavec g. dr. Makso Kovačič, prvi podstarosta mariborske sokolske župe, v zanimivih izvajanjih podal dokaze o velikem pomenu sokolstva tudi za kmetijskega človeka v fizičnem, umstvenem in moralnem pogledu.

Sledila je prosvetna konferenca, na kateri je predsednik ZKD g. Spindler podal nove smernice prosvetnega dela ZKD in stanje prosvetnih organizacij v ormoškem okraju.

Predavanja je tekom dopoldneva in popoldneva poslušalo več stotin ljudi, od raslih in mladine, zlasti velika je bila udeležba tudi pri predvajanju filma. Zbrali so se poslušalci ne samo iz središke župnije, ampak tudi od Sv. Bolfenka, iz ormoške župnije, od Velike Nedelje, Sv. Lenarta, Sv. Tomaža in Svetinj. Želeli so še več tako lepih prireditev.

Imenom Sokolskega društva in Društva kmetijskih fantov in deklet je g. Jože Čulek izrekel iskrene besede zahvale ZKD in vsem predavateljem. —

Materinski dan.

Nedeljskemu popoldanskemu dolgočasju je dalo naše požrtvovalno Slovensko žensko društvo idealno vsebino: priredilo je v proslavo materinskega dneva in prid ferijalni koloniji na Pohorju pravljico »Dve Marički«, dramatizirano zamisel babice češke dece, Božene Nemcove, ki so jo izvajale z imponujočim uspehom dijakinje drž. dekl. meščanske šole I. Vrline vprizoritve so nas navdale z redkim zadovoljstvom: izvrstno pozna nje mladinske dinamike pri izboru originalnih tipov, dovršeno kretanje, do potankosti naštudirano besedilo v vzorni izgovorjavi, zamiselna in okusna, otroško-ljubka prireditve rajalnih aranžmajev in pevske točke, skratka — vsesкупaj — odlično. To je bila gotova naša najlepša mladinska manifestacija; priznanje, ki naj bo vsem onim v ponos in zahvalo, ki so se žrtvovali. Otroška usta so nam zapela, da so to bile v glavnem strokovne učiteljice gospodične Černetova, Fabjanova in Lešnikova. Od nastopajočih moramo pa pohvaliti od prve do poslednje vse. Možakar, ki je kreiral kralja, me je pa motil. Slovenskemu ženskemu društvu želim, da bi vedno bolj zamoglo zajeti in ograti vso našo javnost za svoje vzvišene vzore v plemenitem stremljenju: vse po naši deci — za našo bodočnost! — A — K — c.

Smrtna kosa.

Včeraj je preminula v Mariboru v 26. letu starosti gdč. Marija Černe. Pogreb bo v torek, 12. t. m. ob 15. uri, izpred mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju. — V bolnici je umrla sinoči 18-letna služkinja Pavlina Vakaj. Blag jima spomina!

Studenška nedelja.

Neprijazno, bližajočim se ledenim možem naklonjeno vreme je zadrževalo večino ljudi doma. — Oba večera je dekliska šola uspešno praznovala Materinski dan. — Deška šola je s 60 učenci obiskala materinsko proslavo v mariborskem gledališču. — Otvoritev Mariborskega otoka so mnogoštevilni Studenčani opazovali iz gozda. Zelo obžalujejo, da še ni urejen brod iz desnega brega. — Veliko pozornost je zvečer zbudila kolona 100 kolesarjev, ki so se vračali z veselice v Pekrah. — Rdeči križ je razpravljal o ustanovitvi svoje ferijalne kolonije pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu, kateri bo posvečena prihodnja nedelja. —

KINO

Grajski:

Od danes dalje:
TINO PATIERA
poje v 100% govorečem in zvočnem
velefilmu v nemškem jeziku.
FRA DIAVOLO

Union:

Danes 8. maja premiera najnovejšega
100% nemškega filma ljubljencev
Lillian Harvey in Willy Fritsch-a:
MOJA ŽENA — TVOJA ŽENA!

Predstave v obeh kinih ob delavnikih
ob 17., 19., 21. uri; ob nedeljah in
praznikih ob 15., 17., 19. in 21. uri.
Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure
na blagajni. XXVI

APOLO KINO:

»Kraljica palčkov« v Studencih.

Podmladek Rdečega križa na dekliskih osnovni šoli je v soboto 9. in v nedeljo 10. t. m. proslavljala materinski dan z Ribičičevo igrico, z deklamacijami in petjem na lastnem odru. Učenke so se ob veliki požrtvovalnosti vsega učiteljskega zbora potrudile, da je — ne baš hvaležna igra dobro uspela in nudila obilnim gledalcem dva lepa večera. Zelo učinkovita je bila scenerija in kostumi, da so se malčki le težko ločili od pestrosti barvnih efektov. Ljubke deklamacije in pevske točke v čast mamicam so še posebno ugajale. Moralnega in gmotnega uspeha v prid ferijalni koloniji se lahko radujejo vsi: otroci, učiteljstvo in starši. —

Na morje!

Kot vsako leto, tako bo tudi letos letovanje dijakov na morju in to v Martin. Ščici pri Sušaku. Od 1.—31. julija pridejo dijaki srednjih in visokih šol, od 1. do 30. avgusta pa dijakinje in ljudsko šolska mladina. Cela oskrba stane 850 Din. Priglasiti se je treba na tukajšnji polikliniki v Koroščevi ulici. —

Izlet v Dravsko dolino

so danes dopoldne napravili načelnik ministrstva za kmetijstvo Ranković ter direktor Petrić iz Beograda in delegati vinarskih organizacij iz Zagreba in Ljubljane v spremstvu nekaterih domačinov. Ogledali so si vinogradniške nasade v Pekrah, tovarno za dušik v Rušah, elektrarno v Fali itd. —

Društveni izlet v Gradec.

Savez privatnih nameščencev Jugoslavije, podružnica Maribor, priredi dne 31. majnika svoj društveni izlet v Gradec. Na programu je med drugim ogled mesta. Vsak udeleženec mora imeti seboj svoj potni list, dočim bo skupni avstrijski vizum. Prijave sprejema društvena pisarna še ta teden med uradnimi urami. —

Ponedeljek Torek Sreda
kabaretni večeri
Velika kavarna

Veliko cerkveno bandero v Studencih ima še vedno nemški napis, kar napravljaja mučen vtis na slovenske vernike pri slovesnih cerkvenih obhodih. Sicer je res, da datira še iz l. 1898, a vsaj v zadnjem desetletju se je v Studencih toliko izpremenilo, da bi se lahko zamenjal tudi ta napis z novim slovenskim, ker nemški ne odgovarja več današnjim razmeram. Upamo, da red oo. kapucinov to uvidi in izvrši izpremembo še pravočasno, tako, da bomo imeli za Telovo bandero s slovenskim napisom ali pa brez njega. —

Poškodbam podlegel.

Pred dnevi smo poročali, da si je 21-letni pekovski pomočnik Josip Šeruga radi nesrečne ljubezni prestreli dvakrat desno pljučno stran. Po dvodnevem trpljenju je mladenič izdihnil in je bil včeraj na mestnem pokopališču položen k večnemu počitku. —

Zemlja, ki je ne sme prestopiti ženska noga

Gotovo je malo ljudi, ki bi vedeli, da je v Evropi kos-zemlje, na kateri ni skozi vsa stoletja nikdar stopila ženska noga. To je pokrajina Athos v Severni Grški, ki meri po dolžini 41 kilometrov, širok pa je 2-4 kilometre. 5000 menihov živi tu, ne da bi kdaj videli katero žensko bitje. Tudi med domačimi živalmi ne sme biti nobena ženskega spola. Ker je kraj baje tako lep, je jasno, da se je v marsikateri ženski vzbudila želja, da ga vidi. Poskušale so na vse načine, kako bi jim to uspelo. Vendar se doslej še nobeni ni posrečilo, da bi zadovoljila svojo radovednost. Pristanišče Daphni, v katerem pristajajo brodovi, menihi skrbno stražijo da se ne bi morda vtihotapila katera ženska. Njihova opreznost gre celo tako daleč, da pustijo vsako sumljivo osebo sleči do srajce. Vendar pa je nekoč neka žena, kot pripoveduje stari menih, ki ima že skozi leta nalogo, da izpraša in dobro premotri vsakega tujca, predno ga pusti stopiti v ta nenavaden svet, preoblečena v meniha z dolgo brado, skušala priti v prepovedan kraj. Toda lice tega meniha je bilo preveč lepo in mlado in povrh je bil še nem, kar se je zdelo staremu čuvaju sumljivo. Potegnil je mladega meniha za brado, ki mu je seveda ostala v rokah, in svetoval mu je, naj se nemudoma vrne s svojim spremljevalcem. Od tega časa so imeli menihi polne roke dela, da so s petjem psalmov izgnali hude duhove, ki so prišli potom ženske na to posvečeno zemljo. Menihi so prepričani, da jim v tem pomaga Bog, ki ne dopusti, da bi katero žensko bitje — polno hudobnih duhov — oskrnilo njihovo svetišče. In tako so prepričani, da bi vsaka žena, ka-

tera bi prekršila njihovo zapoved, ki je obenem zapoved božja, našla sigurno smrt. Pripoveduje se, da je leta 1917., ko so bile v Solunu vse bolnice prenapolnjene, prišel nek visok častnik na misel, da bi se lahko bolnike prepeljalo v samostan Athos. Zastonj so se branili menihi, njegova zapoved se je morala izvršiti. V samostan je bilo takoj odposlanih 300 bolnikov, takoj za njimi pa bi morale priti bolničarke. Ko pa je ladja, na kateri so se vozile, priplula v pristanišče Daphni — tako pripovedujejo menihi — je nastala nevihta, kakršne sploh ne pomnijo. Tri dni je šumelo in bučalo morje in se ves čas ni pomirilo. Menihi so takoj opozorili častnika na božjo voljo, ki ne dopušča, da pridejo ženske v ta kraj, on pa se vključ temu ni hotel pokoriti. Končno pa je le moral popustiti. Kakor hitro se je ladja pomaknila iz pristanišča, se je morje pomirilo.

Vključ vsej pazljivosti čuvajev pa se je dvema predrznima ženskama vendarle posrečilo priti v prepovedan kraj. Ena izmed njih je bila Pulcheria, sestra kraljev Honorija in Arkadija. Hotela je na vsak način videti samostan Vatogaadi, ki sta ga okrasila njena brata. A komaj je stopila v cerkev, je spregovorila slika njene babice: »Kako se drzneš protiviti se božji volji? Takoj se izgubi iz tega kraja, dokler Te ne zadene kazen!« Druga je bila ruska cesarica Katarina. Tudi njej se ni godilo bolje. Hotela je videti ruski samostan, ali v trenutku, ko je stopila vanj, se je pojavila pred njo strupena kača, ki jo je preganjala do ladje. In tako ni lepote tega kraja, o katerega krasotah mnogo pripovedujejo, doslej smela občudovati še nobena žena.

Češkoslovaška vlada in ciganska деца

Nedavno je izdala češkoslovaška vlada odlok, v smislu katerega bodo oblasti jemale cigane-skitalce vso še ne 14 let staro deco ter jo predajale državnim vzgojnim zavodom, kolegijem in šolam v nadaljnjo izobrazbo in odgojo. To je ukrenila vlada zato, ker je dokazala kriminalna statistika, da je bilo 56 odstotkov vseh ciganev-skitalcev vmešanih v razna kriminalna dejanja. Vlada hoče napraviti iz ciganev delavne in redne ljudi, kar je pri stari generaciji izključeno, na deco pa kvarno vpliva bivanje s starši, katerih večji del je ali v ječi, ali pa se je vrnil iz ječe. Da ne bi ti otroci propadli, jih mora vlada s silo odstraniti od staršev ter se pobrigati za njih razvoj. Konstatirano je, da so ciganski otroci silno razumni in talentirani ter da se lahko njihove sposobnosti s pravilno vzgojo regulirajo in praktično udejstvijo. Te dni je bil prirejen prvi velik lov za ciganskimi otroci. Policija je na avtomobilih odšla v kraje, kjer se potikajo cigani. Tako je obkolila v nekem kraju v zapadni Češki, kjer prebiva stalno okrog pet tisoč ciganev, vse šotore in je začela odvezovati deco. Matere so strahovito kričale, cigani so se puntali, otroci pa so veselo bežali policiji naproti in z zadovoljstvom posedali na avtomobile. Matere so si pufile lase, tolkle z glavami ob tla, trgale raz sebe obleko, vendar pa jim ni vse skupaj nič pomagalo. Med cigani je bilo videti več že pogostokrat obsojenih zločincev in je bilo pravo zadoščenje, iztrgati nedolžno deco tem skitalcem. Taki pogoni se vrše po celi Češkoslovaški in je bilo odvzetih že v prvih dneh okrog 800 otrok. Ta akcija je koristna tem bolj, ker je znano, da ciganski-roditelji pogosto hote pohabijo svojo deco, samo da bi jo »usposobili« za prosjačenje. Najdenih je bil precej takih, namenoma pohabljenih otrok.

Prilike v angleški južni Afriki

K južno-afriški uniji prištevamo vse one britanska kolonije v Južni Afriki, ki imajo svojo samostojno upravo, ki pa so pod vrhovno angleško glavno upravo. To so Kapland, Natal, Transval in Oranje. Čeprav obsega njihovo 1.200.000 kva-

dratnih kilometrov, živi na tem teritoriju vsega skupaj 1 in pol milijona belcev (Angleži in Buri) ter okrog 6 milijonov Črncev, ki pripadajo po večini plemenu Bantu. Južnoafriška kolonija je ena izmed najnaprednejših in najbolj civiliziranih angleških kolonij. Prositjenost črnih domačinov je na precej visoki stopnji. Imajo več tisoč osnovnih šol ter več sto gimnazij. V Capetovnu obstoja tudi univerza za črnce. V parlamentu unije Črnci nimajo zastopnika, ker ne razpolagajo z enakimi političnimi pravicami, kakor beli ljudje. Na področju unije je okrog 2000 tovarn, v katerih je zaposleno črnsko strokovno osebje. Lahko se trdi, da je južnoafriška Unija ena izmed onih maloštevilnih dežel na svetu, ki ni občutila gospodarske in finančne krize. V zemlji nihče ne misli na to, da je v odvisnem položaju napram Angliji. Vendar se Buri, stari angleški nasprotniki, borijo skupno s črnskim delavci za popolno samostojnost Unije. Danes predstavlja vlado v Uniji izključno posredniška britanske nacije stranke.

Bila milijonarka, pa ni vedela.

Revna kočarica v Pinerolu na Pijemontskem je nedavno izvedela, da je že tri leta milijonarka. Čitala je slučajno v lokalnem listu, da je mnogo imejiteljev srečk državne loterije pozabilo pogledati, če jim ni morda pri letnem zbiranju pripadla premija. V listu je dalje stalo, da je takih nedvignjenih premij, ki leže v državnih blagajnah, že okrog 14 milijonov lir. Poiskala je svoje skrbno hranjene srečke ter jih nesla v banko. Tam so ji rekli, da je ena izmed njenih srečk že l. 1928, zadela najvišjo premijo — milijon lir. Uboga ženica je od veselja padla v omedlevico. Celotno življenje je težko delala, zgodaj postala vdova in z veliko težavo odgojila nekoliko otrok. Lahko si predstavljamo njeno srečo!

Hvaležnost.

— Prosim Vas, gospod svetnik, kdo pa je ta mladi gospod, ki Vas tako nena-
vadno spoštljivo pozdravlja.

— O, to je gospod Čelan. Prosil je za našo Silvo, pa mu je — nismo dali.

Trile najtežji ženski problem.

Do dvajsetega leta: Kakšen je?
Do tridesetega leta: Kaj je?
Od tridesetega leta naprej: Kje je?

Sokolstvo

Sokolski izlet k Šmarjeti ob Pesnici

bo v četrtek dne 14. maja ob 2.30 pop. Pridejo člani Sokola pri Sv. Barbari v Slov. gor. ter priredé v šmarješki šoli igro »Namišljeni bolnik«. Sodeluje marješki pevski zbor. Po igri sestanek barbarskih, šmarjeških in ostalih okoliških sokolskih društev in čet radi načrta nadaljnjega dela in medsebojnega sodelovanja za širitev sokolske organizacije v zahodnih Slovenskih goricah. Nato prosta zabava pri br. Krambergerju. K prreditvi vabi marješki Sokol domačine in okoličane, zlasti bližnja sokolska društva in čete ter vse Sokolstvu naklonjeno občinstvo. Zdravo!

Izredna odborova seja

Sokolskega društva Maribor matica jutri 12. tm. ob 20. Pridite vsi! Zdravo! - Starosta.

Zemlja stara 2852 milijonov let

Nedavno je izšla v sovjetskem tisku vest, da je Komitet znanstvenikov na svoji izredni seji v Londonu ugotovil, da je naša zemlja stara baš 2852 milijonov let. Niti eden milijon več ali manj. Malo nerazumljivo je, kako so prišli angleški učenjaki do te častitljive starosti naše zemlje in kako so ugotovili to število njenih let. To ni znano, vendar pa s svojo konstatcijo niso povedali nič novega, razen poslednjo število tega števila. Že davno so učenjaki edini v tem, da se giblje starost naše zemlje okrog 3 milijarde let, treba pa je priznati, da še do danes ni nihče ugotovil tako natančnega števila, kakor so to storili angleški učenjaki. Do danes so upravljali za določevanje starosti zemlje že mnoge metode. Recimo, da je zemlja stara tri milijarde let, ali je v resnici »stara«? Mi namreč ne smemo primerjati našega življenja z njenim, ampak nasprotno z dolžino življenja ostalih nebeških teles. Če postopamo na ta način, potem bomo videli, da je naša zemlja še zelo mlada, sigurno v detinski dobi, kakor da se je še le včeraj narodila, kot je trdil De Litter. Po rezultatih, ki so jih dosegli do danes učenjaki, haveči se s takimi vprašanji, je n. pr. solnce staro brezštevilo milijard let, baš toliko let pa naj bi še trajalo njegovo življenje. Da bodo čitatelji nazornejše spoznali trajanje časa, ki je potreben nebeškim telesom, da »preživijo« celo svoje življenje, bomo prikazali, kako je to nedavno raztolmačil neki angleški učenjak. Vzemite — je dejal ta učenjak — poštno znamko in jo naslonite na novčič. Na drugi strani pa vzemite stolp, visok dvajset metrov. Višina tega stolpa predstavlja čas, ki je pretekel od postanka zemlje, novčič in znamka pa predstavljata s svojo skupno debelino proporcionalno čas, odkar živi človek na zemlji. Ko bi polagali znamke drugo na drugo ter bi jih nagomilili do višine Mont Blanca, bi dobili čas, ki še preostaja za življenje zemlje, dočim pa pomenja debelina ene znamke čas od civilizacije človeštva. Če to vse izpremenimo v števila, doženemo, da preostaja zemlji še preko tri milijarde let. Ker pa je dovršila danes šele 3 milijarde let, zato je še precej mlada.

V Evropi še 14 monarhij in 9 vladarjev iz nemških hiš.

Dočim so Rusija, Nemčija, Avstrija in Grška deloma že med vojno, deloma takoj po vojni postale republike, dočim so po vojni obenem nastale nove republike Češkoslovaška, Litva, Letonska, Estonka, Finska in Gdansko, in dočim ste sedaj tudi že Španija in Portugalska republiki, imamo v Evropi še 15 monarhij: Italijo, Jugoslavijo, Albanijo, Bolgarsko, Rumunijo, Švedsko, Anglijo, Dansko, Norveško, Belgijo, Holandijo, Lichtenstein, Luksemburg in Monako. Od teh ima 9 držav vladarje iz nemških vladarskih hiš, deloma direktno deloma po potomstvu: Bolgarija, Rumunija, Norveška, Danska, Belgija, Lichtenstein, Nizozemska, Anglija in Luksemburg.

Sport

Tenis

ISSK Maribor:SK Rapid 4:5.

Z naporom zadnjih sil so se Rapidovci kvalificirali v naslednje kolo. Lepim in napetim borbam je sledilo številno občinstvo, med katerim se je nahajala tudi prednjaška šola Sokola z velikim interesom. Rapid je imel premoč v gospodih, dočim so dame Maribora sigurno priborile klubu 3 točke. Bergant (M) je v pred defenzivni igri klonil Leyrerju (R) z 6-2, 6-1. Voglar je moral izredno razpoloženemu Hitzlu (R) prepustiti igro 6-0, 6-0. Mastek (M) je nudil Holzingerju (R) odprto igro, v tretjem setu je šele piclo izgubil 6-3, 4-6, 10-8. Presenetila je zmaga mladega Poša (M) nad rutiniranim borbem Rapida dr. Blankejem; po krasni in napeti igri je zmagal Poš 0-6, 6-4, 6-3. Ga dr. Dornik je sigurno odpravila gđ. Lirzer (R) 6-1, 4-6, 6-1, enako tudi ga Babič gđ. Holzinger 7-5, 6-0. Igra gospodov v dvojce je bil siguren plen Rapida; Mariborčanom se je poznala nevi-granost. Bergant-Poš : Hitzel-Holzinger 0-6, 3-6, Loos-Bobič : Leyrer-dr. Blanke 0-6, 0-6. Dame ge dr. Ravnik:Babič so v igri proti Lirzer:Holzinger (R) z lahkoto pridobile svojemu klubu četrto točko z rezultatom 6-3, 6-3. Sodniki tekmovali niso povsem odgovarjali; želeli bi bilo jasne in glasne napovedovanja stanja iger. Turnir je dokazal visoko stopnjo belega sporta v Mariboru in izreden napredek ISSK Maribora.

Dawis-coup v Zagrebu.

Naši reprezentanti so obe prve single izgubili v treh setih, dočim so v včerajšnjem dublu nudili Japoncem velik odpor in podlegli šele po 4. setu. Stanje tekmovala je 3:0 za Japonsko, ki pride s to zmago v naslednjo rundo in bo kot izgleda tudi finalist v evropskem pašu.

Otvoritev tenis-igrišča SK Maribora.

V nedeljo, dne 17. t. m. otvarja ISSK Maribor oficijelno svoje novo tenis-igrišče in garderobo, ki bodo v čast celemu mestu. Natančen program svečanosti še prinesemo.

SK Svoboda:SK Amater (Trbovlje) 1:0 (1:0).

Na igrišču ISSK Maribora se je vršila včeraj prijateljska tekma med trbovlskim prvakom SK Amaterjem in mariborsko Svobodo. Domačini so predvajali boljšo igro kakor prejšnjo nedeljo in so zasluženo zmagali. Gosti so bili glede tehnike in skupne igre boljši, vendar so bili pred golom premalo odločni. Sodil je g. Bergant.

V predtekmi sta igrala ISSK Maribor rez.:SK Železničar rez. neodločeno 1:1 (1:0).

SK Rapid:SK Celje 3:0 (2:0).

Kombinirano moštvo SK Rapida je včeraj gostovalo v Celju proti SK Celje in po lepi igri sigurno zmagalo v razmerju 3:0.

ZNS (službeno).

Danes, ob 18. uri, sestanek sodniških kandidatov v kavarni »Bristol«. Sestanek se naj sigurno udeležijo gg. Vesnaver, Bergant in Jančič. — Poverjenik.

Tekmovanje za državno prvenstvo.

Ljubljana: ASK Primorje:Hašk 5:3 (1:1).

Zagreb: Concordia:Ilirija 3:2 (2:1). Sarajevo: Slavija:Jugoslavija (Beograd) 2:0.

Beograd: Soko:Jug (Skopje) 1:1. Pančevo: PSK:Vojvodina (Novisad) 4:0.

Osijek: Gradjanski:Bačka (Subotica) 2:0.

Šabac: Mačva:Obilič (Vel. Bečke-rek) 1:0.

Ocenjevalna vožnja okoli Pohorja.

Mariborski Motoklub je včeraj priredil na progi Maribor - Celje - Dravograd - Maribor (155 km) ocenjevalno vožnjo. Rezultati so bili naslednji: 1. Luthy (B. M. W.) s prikolico 35 točk; 2. Divjak-Bogomir (B. S. A.) s prikolico 30 točk; 3. Stefančič (B. M. W.) s prikolico 30 točk; 4. Schober (B. M. W.) solo 30 točk.

M. Zevacov

V senci jezuita

Zgodovinski roman.

133

Ako bi hotel kdo trpinčiti žival, psa ali mačko na tak način, bi ga kamenjali vsi gledalci! Misli pa, da se bo cvrlo človeško meso na žerjavi, se ne upira nobeno srce! Kakšna mora biti duša množic, ki prisostvujejo takim prizorom? In kakšna je duša svečnikov, ki nagibljejo svoje goreče baklje proti grmadi ter pojo besede miru in usmiljenju?

Roka mu je padla na mizo in mašinalno prišla za pero.

In začel je pisati pod vtisom svojih prejšnjih misli:

»Takšna je moja poslednja misel.«

»Poslednji napor duha, ki ugasne kmalu.«

»Morda pridejo te vrstice pozneje pred oči pravičnega človeka.«

»Morda se zgodi tudi, da uničijo ta papir.«

»V mislih mi je samo možnost, da ga čita kdo pozneje.«

»S praga gomile govorim ljudem, in moj govorniški oder je grmada.«

»Sežgali me bodo!«

»Sežgali živega!«

»Kaj bo trpelo moje meso, ne vem.«

»Ne vem, kakšni kriki smrtnega boja se bodo igrali iz mojih ust, ko bom umiral sredi plamena in ne bom več odgovoren za svoje misli.«

Pravi in resni vzklík obsojenca pa je tu, na tem papirju:

»In moja želja je to-le: Nedolžen sem. Moje vesti ne teži krivda nobenega zlega dejanja. Kakor daleč gledam nazaj v svoje življenje s tenkovestno skrbjo nepristranskega sodnika — nobenega zločina ne najdem in nobenega resničnega pogoška. Ljubil sem ljudi, svoje brate. Izkušal sem jim dokazati, da je dana človeku plamenica, da ga vodi k sreči skozi temo življenja, ki ga živimo. Tej plamenici je ime znanost. Trudil sem se, da razširim znanost, kolikor največ mogoče; z razširjanjem luči sem hotel praganjati temo in — nevednost. Nisem se obračal brezsrčno od njih, ki jim je bila sreča manj mila kakor meni. Tujim nakanam nisem kazal neusmiljenega obraza. Mislim vedno na to, da je prizanesljivost zadnja beseda človeške modrosti in brezpogojni zaključek vede, misli in življenja. Človeštvo, v katerem bi imeli ljudje drug z drugim usmiljenje, v katerem bi se razvijala svetla in veličastna misel bratoljubja, ki jo je zamislil Krist — takšno človeštvo bi rešilo nalogo, ustvariti na tej zemlji paradiz. Tukaj triumfira sovraštvo. Nikogar ne obtožujem. Pravim, da so tisti gospodarji, ki so izumili grmado za ljudi, ovira, ki jo je treba spraviti s poti. O, da bi me razumeli! In da bi se človeštvo naučilo razumevati svojo lastno misel. Da, bi prišel dan, ko se ljudje nauče misliti svobodno, to se pravi, ne da bi jim kdo vsiljeval njih vero in mišljenje.«

»In da bi veda pokazala vse nečloveške verske nauke, ki so nam jih zapustila stoletja barbarstva!«

»S tem, da izrekam te želje, mislim, da ne prestopim mej človeške pravice.«

»Mislim, da si ne nakopljem greha.«

»In vendar! Baš to mislim, kar pišem tu, in da sem ljubil vedo in luč ter bil brat svojim bratom, je vzrok, da moram umreti na grmadi.«

»Želel bi, da se dvigne nekega dne spomenik na kraju, kjer me sežgejo... Na ta spomenik bi prinašali ljudje ob prazničnih dnevih skromna cvetlična darila; v spomin na sedanjo krivičnost pa naj bi nosil spomenik

napis, ki bi ga čitale množice leto za letom:

»Tu so sežgali človeka, ker je ljubil svoje brate, priporočal prizanesljivost in oznanjeval blagovest vede.«

»To se je zgodilo takrat, ko so živeli na svetu kralji kakor Franc I. in svetniki, kakor Ignacij De Lojola.«

»Takšna je moja želja. In v tej nadi se podpišem zdrav na duhu in na telesu.«

Dolet je zapisal svoje ime.

S trdno roko je bil zapisal te vrstice.

V njegovi sveži in svobodni pisavi ne bi bil nihče zasledil drhtljaja, ki bi bil pričal o telesnem strahu pred bližnjo muko.

Nato je zopet naslonil svojo lepo, zamišljeno glavo v dlan svojih finih rok, ter se zaglobil v premišljevanje. Koliko časa je trajala ta poslednja zamišljenost.

O čem je premišljal v teh urah gorja?

Ni dvoma, da se je dvignila pred njim kljub vsemu naporu slika žene in hčerke, ki ste imeli postati kmalu vdova in sirota.

Zakaj mahoma so ga videli vojak, kako je iztegnil roke v objem nevidne prikazni: in solza se mu je potočila po licu.

Nato je Dolet nenadoma vstal.

Z razburjenimi koraki je začel hoditi po ječi sem ter tja. Polagoma se je pomiril.

Stopil je k mizi, iščoč z očmi pergament, kamor je bil zapisal vrstice, ki so jih pravkar čitali naši bralci.

Morda je hotel dodati še par besed za svoje...

Za oporoko duše je hotel nemara napisati še oporoko srca...

Toda pergament je bil izginil!

Dočim se je on zaglabljal v svoje sanje, je bil eden izmed vojakov rahlo izmeknil papir ter ga izročil stražnikom, ki so stali na hodniku.

In pergament je bil zdaj v rokah Ilja Lemahna.

VIII.

Fontenblo.

Zjutraj istega dne, ko je Franc ostavil s svojim dvorom Pariz, je Manfred napovedal Lantneju, da pojde v Fontenblo, ter ga obvestil o vsem, kar se je bilo pripetilo ponoči.

»Toda,« je dejal, »ti ostani tu in izkušaj rešiti Doleta. In tudi jaz moram biti v Parizu isti dan. Puščam ti skrb, da pripraviš vse, kar more služiti namenu, sebi pa prihranim udeležbo pri izvršitvi.«

»Kako naj te obvestim, brat?« je vprašal Lantne.

»Poslušaj... Od Pariza do Fontenbloja je za jezdec samo en dan hoda — čeprav se mora žuriti, to priznam. Toda, saj nimava sredstev na izbiri... Ako se ne pripeti nič nujnega, obvesti me samo, kateri dan si določiš za dejanje. Ako se ti pa zazdi, da je treba delati iznenada, naj pridirja Kokarder po mene, pa se vrneva skupaj.«

»Da,« je rekel Lantne, »saj bi bilo brez tebe gotovo vse zaman.«

»Bodi zagotovljen, da prihitim k tebi, kakor hitro napoči pravi trenutek.«

Med njima dvema, ki sta bila tako gotova drug drugega, ni bilo treba dolgih besed. Lantne je pokimal z glavo, češ, da se ne zanaša nani.

»Ali imaš kak bojni načrt?« je povzel Manfred.

»Neko možnost slutim, nič več. Proces bo trajal več dni. Kadar povedejo Doleta pred tribunal, lahko poizkusimo, če se nam ga posreči iztrgati... ali makar pred samim tribunalom... Z eno besedo, gotovega ne vem še nič. Toda ti, ubogi prijatelj — kaj bo s tvojo rečjo? ... Ah, kaj bi dal za to, da te morem spremiti, bodriti te in umreti ob tvoji strani, ako bi bilo treba... Toda — ni drugače, ostati moram pri teh dveh nesrečnicah...«

»Ne skrbi za mene, brate. Saj nas je troje odločnih

mož.«

»Z Bogom torej!...«

»Z Bogom, dragi, in ne pozabi: ako pride kaj ne navadnega, naj pride Kokarder pome...«

»Bodi brez skrbi...«

Prijatelja sta se objela.

Nato je odhitel Manfred k vitezu De Ragastanu in Tribuletu.

»Kralj odide ob dveh,« je rekel Ragastan, »pravkar sem izvedel.«

Manfred je prebledel.

Upal je, da ostane kralj še nekaj dni v Parizu.

»Posledica tega,« je rekel vitez, »mora biti seveda, da izpremenimo nekoliko svoj načrt. Namesto, da bi šli že zjutraj, to je takoj zdajle, odidemo popoldne.«

»Kako to?« je vprašal Manfred, ki je že kar hlepel po boju.

»Zato, ker bi zbudili radovednost ljudi, ako pride-mo v Fontenblo pred dvorom; nam pa je prvo, da nas ne opazijo, ko pridemo tja.«

»Ali ne menite, da nam preti ista radovednost, ki se je hoče vi ogniti, če tudi dospemo šele po dvoru?«

»To je res... A kaj, če bi prišli ob istem času?«

»Kaj?... Vi hočete potovati s kraljem?«

»Gospod vitez ima prav!« je vzkliknil Tribulet.

»To je najbolj gotovo sredstvo, da nas ne zapazijo niti med potjo, niti v Fontenbloju.«

Odločili so se torej, da odrinejo obenem s kraljem in dvorom.

Spadaka pa jih je imel spremiti.

Beatrici je naročil Ragastan, da naj ostane v Parizu ter se vrne v dvorec, ki ga je bil najel v ulici Kanet.

Zdaj itak ni bilo več najmanjšega povoda nadzorovati ga.

In tam je imela Beatrice urejeno hišo, služinčad in svoje ženske.

Ko so bile vse te razne odredbe izvršene, je dal Ragastan točno ob treh popoldne znamenje k odhodu: bilo je jedva uro po tem, ko je odrinil Franc I. s svojim dvorom.

Četvorica jezdecev je odhajala iz Pariza in se oddaljila po Melunski ulici.

Okrog pete ure, ko se je dan že nagibal proti večeru, je zapazil Manfred, ki je jahal na čelu, zadnjo četo kraljevske ekskorde.

Odslej so gledali, da ostanejo v isti razdalji.

Ragastanu, ki se je večkrat ozrl, se je zazdelo tu in tam, da vidi za seboj na cesti jezdec, ki jaha za njimi.

»Ali imamo mari vohuna za petami?« je dejal sam pri sebi.

Ustavil se je ter odvedel svojega konja v občestni jarek.

Čakal je.

Toda neznani jezdec je bil nemara opazil ta manever, ali pa je nenadoma izpremenil smer.

Zakaj Ragastan je čakal, ne da bi dočakal.

Precej vznemirjen, je dohitel v galopu svoje prijatelje.

Ko pa se je ozrl v tem trenutku iznova, je zagledal istega jezdec, ki jim je sledil še vedno.

»Bomo že videli,« je dejal sam pri sebi.

Ob šestih so prispeli v Ljesen, vas, ki je ležala na polovici poti med Parizom in Fontenblojem. Določena je bila dvoru za prenočišče, in sli, ki so jih poslali naprej, so bili pripravili streho za vsakogar — seveda takšno, da je tarnala marsikatera dvorna dama, ker se je morala zadovoljiti s posteljo kmetice.

Ragastan in njegovi prijatelji so našli gostoljubje pri nekem najemniku v okolici, ki je dovolil za dva to-larja, da so smeli spati v njegovem skednju.

Dražba raznega pohištva
bo jutri v torek popoldne ob 14. uri v
Meljski cesti 29. 1379

Hišnika
sprejme Gremij trgovcev v Mariboru.
Pismene ponudbe do 17. tm. 1381

Oddam lepe sobe
z eno posteljo, eventuelno z dvema.
Sodna ulica 26, vrata 2. 3002

Stanovanje,
2 do 3 sobe s kopalnico v bližini par-
ka ali sredini mesta, iščem za takoj.
Naslov naj se pusti v upravi lista. 3001

Fotografskega pomočnika
ali pomočnico sprejemem. Foto »Eli«
Maribor, Aleksandrova c. 1. 1378

Kupim prvi brač.
Naslov v upravi »Večernika«. 1279

zastopniki se sprejmejo

Žrebanje drž. razredne loterije

BANČNA POSLOVALNICA BEZJAK, Maribor, Gosposka 25.

Pri žrebanju drž. razr. loterije XXI. kola — V. razreda. dne 9. maja so bili izžrebani naslednji večji dobitki (za eventuelne napake se ne odgovarja):

2 × Din 80.000.—: 41789,
2 × Din 20.000.—: 70379,
2 × Din 30.000.—: 37752, 86885,
2 × Din 10.000.—: 50358, 91212,
2 × Din 4.000.—: 12095, 24487, 28479, 32306, 41856, 85460,
2 × Din 2.000.—: 3084, 3355, 4034, 6015, 9543, 9969, 11111, 11448, 11569, 11579, 11795, 13339, 18382, 14796, 15007, 22528, 32688, 24347, 29157, 29499, 29623, 29880, 32812, 33396, 36023, 36831, 39870, 24022, 43030, 43458, 45965, 46427, 47145, 47476, 48500, 49126, 51807, 53208, 57432, 27604, 58068, 59601, 61070, 62433, 69518, 70428, 72554, 77487, 77858, 78325, 79670, 80655, 82124, 82929, 84203, 84302, 85105, 85418, 85928, 87102, 91591, 91894, 92239. 1195
Prihodnje žrebanje 11. maja 1931.

Državna razredna loterija

Poročilo iz kolekture ANTON GOLEŽ, Maribor, Aleksandrova cesta 42. — Žrebanje 9. maja 1931. (Za event. tiskovne napake se ne odgovarja.)

2 × Din 80.000.—: 41789,
2 × Din 20.000.—: 70379,
2 × Din 30.000.—: 37752, 86885,
2 × Din 10.000.—: 50358, 91212,
2 × Din 4.000.—: 12095, 24487, 28479, 32306, 41856, 85460,
2 × Din 2.000.—: 3084, 3355, 4034, 6015, 9543, 9969, 11111, 11448, 11569, 11579, 11795, 13339, 18382, 14796, 15007, 22528, 32688, 24347, 29157, 29499, 29623, 29880, 32812, 33396, 36023, 36831, 39870, 24022, 43030, 43458, 45965, 46427, 47145, 47476, 48500, 49126, 51807, 53208, 57432, 27604, 58068, 59601, 61070, 62433, 69518, 70428, 72554, 77487, 77858, 78325, 79670, 80655, 82124, 82929, 84203, 84302, 85105, 85418, 85928, 87102, 91591, 91894, 92239. 1195
Prihodnje žrebanje 11. maja 1931.

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani: predstavnik izdajatelja in urednik: FRAN BRO ZOVIC v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.

Po trti neizmerne žalosti, naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je naša iskreno ljubljena hčerka in sestra, gospodična

Marija Černe

v Mariboru, dne 9. maja 1931 ob 20. uri, na dolgotrajni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, v 26. letu svoje dobe bogu vdano preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v torek, dne 12. maja 1931 ob 15. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju.

Sv. maša zadušnica bo darovana dne 13. maja 1931 ob 7. uri v Magdalenski župni cerkvi.

Maribor, dne 11. maja 1931. 1377

Žalujoči starši, brat sestre in sorodniki.

Zahtevajte povsod „Večernik“!